

Goranka Marušić-Kontent, voditeljica Odjela za kartele Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja, govori o istrazi protiv telekoma i kako kontroliraju carstvo Ivice Todorića

Ne izbjegavamo Agrokor, ali za kartel ga nitko nije prijavio

BERNARD IVEZIĆ
 bernard.ivezic@poslovni.hr

Agencija je utvrdila postojanje kartela u većem broju slučajeva sve bez pokajnika, dok se u EU u pravilu karteli ne otkrivaju bez pomoći zviždača

Istraga zbog sumnje u kartel Hrvatskog telekoma, Vipneta i Tele2 donijela je Agenciji za tržišno natjecanje (AZTN) iznimno veliku potporu javnosti, no i kritike i upite zašto AZTN tako revno istražuje sumnje u kršenje tržišnog natjecanja nekih od najvećih kompanija u Hrvatskoj baš uoči izbora i zašto samo protiv mobilnih operatera. Zašto, kako su nas upozorili čitatelji, Agencija primjerice nema sumnji na Agrokor i njegove članice ili pak na banke? To su samo neka od pitanja o kojima smo razgovarali s voditeljicom novooosnovanog Odjela za kartele AZTN-a Gorankom Marušić-Kontent. Unatoč tome što je Odjel osnovan prije manje od šest mjeseci, Marušić-Kontent kaže da njezin tim od šest stručnjaka za ekonomiju i pravo već radi punom parom istražujući, kako ih opisuje, povrede koje navise štete potrošačima i umanjuju konkurentnost gospodarstva.

Zašto ste navodni kartel HT-a, Vipneta i Tele2 počeli istraživati tek 21. rujna, pune dvije godine otkako se dogodio?

To nije točno, Agencija na tom slučaju radi od 2009. godine. Provodili smo predistražne radnje kao i u brojnim drugim slučajevima. Gotovo dvije godine provodili smo ispitivanje stanja na tržištu, prikupljali podatke i činjenice kako bismo potvrdili indicije u postojanju zabranjenog. Na kraju je istraga zbog sumnje u kartel mobilnih operatera službeno započela 21. rujna, kad smo ih o tome i obavijestili.

Je li realno očekivati da ćete riješiti taj slučaj bez zviždača?

Svi zabranjeni sporazumi između konkurenata na istom tržištu, čije je postojanje Agencija do sada utvrdila, riješeni su bez pokajnika. No, zviždač bi u svakom, pa i u ovom predmetu svakako dobro došao. AZTN je utvrdio postojanje kartela u većem broju slučajeva, i sve to bez pokajnika, dok se u Europi

skoj komisiji ili tijelima država članica unazad deset godina, prema našim spoznajama, većina otkrivenih kartela temeljila na zviždačima.

Znači li to da možemo očekivati druge metode prikupljanja dokaza u tom predmetu, poput pretresa ureda telekomunikacijskih tvrtki ili pretresa stanova osoba umiješanih u slučaj?
 Postupak je u tijeku i u ovoj fazi ne mogu o tome više govoriti.

Kako dokazujete kartel bez zviždača?

Ponašanje poduzetnika na tržištu po logici tržišnog gospodarstva usmjereno je prema ostvarivanju profita i stjecanju što bolje pozicije u odnosu na konkurente. Zato tamo gdje po-

Na slučaju kartela mobilnih operatera radimo još od rujna 2009., tvrdi Goranka Marušić-Kontent

stoji više tržišnih taknaca treba očekivati i oštru bitku. Ipak, u praksi smo imali pisanih sporazuma o nenatjecanju, cijenama i podjeli tržišta. S druge strane, na nekim smo tržištima uočili i nedostatnu tržišnu utakmicu. U istragama kartela traže se dokazi koji ukazuju da je takvo ponašanje nedvojbeno posljedica dogovora jer ne postoji drugi razlog kojim bi se njihovo ponašanje opravdalo.

Imate li neke financijske alate na koje se oslanjate?

Ekonomskim analizama pokušavamo dokazati da nema drugoga racionalnog objašnjenja da je na nekom tržištu došlo do istovjetnog i istodobnog povećanja cijena za isti iznos kod svih sudionika, osim ako su se

oni o tom povećanju cijene dogovorili.

Kako izgledaju te analize?

Svaka naša odluka o postojanju zabranjenog sporazuma kartela počiva na opsežnim analizama koje, između ostalog, sadrže dokaze o postojanju dogovora kao što su pisani sporazumi, zapisnici, pokazatelji poslovanja te učinci toga zabranjenog dogovora na tržište. No u kartelskim predmetima od učinka na tržište važniji je cilj, odnosno namjera ograničavanja tržišnog natjecanja. To da se konkurenti dogovaraju o nastupu na tržištu ili o cijenama je samo po sebi zabranjeno.

AZTN navodno nije s istom revnošću, kojom istražuje telekome, istraživao Agrokor i njegove članice. Nastupa li Agencija selektivno?

Nesrazmjernost je između percepcije javnosti i činjeničnog stanja. Točno je da Agencija do sada nije istraživala postojanje kartela u koji bi bio uključen Agrokor, ali samo zato što nikada nije zaprimila nijednu prijavu, pa čak ni anonimnu. Zato i sada javno pozivamo sve koji imaju saznanja ili indicije o tome da nam se jave, barem anonimno.

Upravo su Agrokor i tržišta na kojima djeluje vrlo često predmet rada Agencije. Pojedinačno gledano, najveći broj mjera koji je Agencija u svojoj dosadašnjoj praksi nalogala i koje su provedene upravo se odnosi na Agrokor. Pratimo ga i na tržištu maloprodaje, na kojem se ne dopušta da njegov tržišni udio prijeđe tridesetak posto. Prema Agrokoru smo djelovali nizom mjera, od naloga za prodaje prodavaonica preko zabrane plasiranja pojedinih proizvoda iz asortimana koncerna na njegovim prodajnim mjestima do obveze prodaje tuđih proizvoda i zadržavanje zatečenog asortimana i slično.

Zaboravlja se i na odluke Agencije protiv poduzetnika iz koncerna, kao što je, primjerice, Tisak, pri čemu smo utvrdili zlouporabu vladajućeg položaja, koju je potvrdio i Upravni sud. Tisak je zbog toga podnio i ustavnu tužbu Ustavnom sudu i izgubio. Već smo potvrdili da je Agrokor zbog namjere preuzimanja Mercatora podnio prethodnu prijavu namjere koncentracije te da je taj postupak u tijeku.